

46 §

Fråga om en läckande vattenmätare, som orsakat skador i ett förråd, varit behäftad med materialfel och ersättningsansvar därför förelåg för kommunen eller om fråga var om frostska för vilken fastighetsägarna ansvarade.

BL och AMW äger fastigheten Skorped 1:13 som är belägen inom verksamhetsområdet för Örnköldsviks allmänna vatten- och avloppsanläggning.

BL och AMW yrkade förpliktande för Örnköldsviks kommun (kommunen) att till dem utge 4 863 kr 75 öre, varav 4 000 kr för självrisk och 863 kr 75 öre för vattenmätare.

BL och AMW anförde i huvudsak följande. De har ägt fastigheten sedan år 2000. Bostadshuset värms upp med pellets. En dag, en söndag i mars 2007, kunde de konstatera hur vatten sprutade ur vattenmätaren samtidigt som en större mängd vatten stod på golvet. Väggarna i pelletsförrådet hade sprängts av vätan och medfört att en matarskruv låst sig, med följd att den elektriska värmeanordningen kopplats in i pelletsbrännarens ställe. Skadorna innebar att pelletsförrådet förstördes, att förrådsväggarna fick nyuppföras och att matarskruv till brännaren fick repareras. – Någon gång under hösten eller vintern 2006 hade kommunen bytt vattenmätare. Mätaren hade dessförinnan fungerat oklanderligt i alla år. – Ingen antydning till frysskador hade tidigare visat sig i utrymmet som normalt hålls uppvärmt till mellan sex och tio grader. Ytterventilen är isolerad liksom påfyllnings- och evakueringsventilerna. Någon köldknäpp, det vill säga temperaturer om mellan 20-30 minusgrader, var inte aktuell vid tillfället. Likaså var glaset på vattenmätaren intakt efter skadan, vilket enligt de experter de rådgjort med tydligt talar mot att det varit fråga om en frostska. Deras slutsats är således att källarskadorna vållats av att mätaren varit behäftad med ett materialfel. – I en skrivelse till kommunen, daterad den 9 april 2007, begärde de ersättning för de uppkomna skadorna, men fick den 19 april 2007 avslag på sin framställan. Kommunen hänvisade i sitt svar till temperaturer uppmätta vid brandstationen inne i Örnköldsvik, trots att deras fastighet är belägen nära sex mil därifrån. Dessutom hade den föregående mätaren fungerat klanderfritt under sju år i så låga temperaturer som både 25 och 35 minusgrader. Temperaturer på mellan åtta och tolv minusgrader är alls inget ovanligt i Skorped vintertid. Således talar allt för att den nya mätaren inte förmått motstå fullt normala påfrestningar. – Efter kontakt med ett antal va-förvaltningar i Norrland har de fått sin uppfattning bekräftad, nämligen att det varit fel på mätaren. Alla har framhållit att det är mycket ovanligt att glas och/eller gängor kring glaset är helt intakta. Kommunens fotografier utvisar mätaren från alla håll, dock utan att det helt oskadade glaset går att urskilja. Kommunen förbigår helt omständigheten att glaset är intakt. Enligt en företrädare för va-förvaltningen i Sundsvall är många mätare av det aktuella slaget behäftade med svagheter i gjutfogen. Av ingivna fotografier framgår tydligt att sprickan följer gjutfogen. Kommunen har inte utom allt rimligt tvivel förmått visa att mätaren inte varit behäftad med materialfel som gjort den överkänslig.

– Kommunen har inte heller kunnat förklara det faktum att den gamla mätaren under alla år klarat "riktiga" köldknäppar om 25-35 minusgrader utan att ta skada, medan den nya orsakat en stor vattenskada redan första vintern efter bytet. – Som rättslig grund för sin talan har BL och AMW, som det får förstås, gjort gällande att kommunen genom att ha installerat en bristfällig vattenmätare ha vållat dem en skada för vilken kommunen är skadeståndsansvarig med stöd av 50 § lagen om allmänna vattentjänster.

Kommunen har till stöd för sitt bestridande anfört i huvudsak följande. Kommunens uppfattning är att felet på mätaren uppstått på grund av frysning. Fotografier av mätaren utvisar tydliga brottytor som är typiska efter en frysskada. Mätarverkstaden vid kommunens tekniska kontor har förklarat att en skada som den nu uppkomna aldrig hade kunnat orsakas av materialfel. Vattenmätaren, som har en längsgående spricka som är större än tio centimeter, med utåtvridna kanter, har undersökts vid ackrediterad mätarverkstad. Bedömningen därifrån är att skadan inte kan ha uppkommit till följd av materialfel, utan enbart genom sönderfrysning. – BL och AMW har till stöd för sin slutsats, att vattenmätaren inte frusit sönder, anfört att det inte rått någon "köldknäpp" i samband med skadan. Dock har vid brandstationen i Örnköldsvik morgontemperaturer om åtta minusgrader noterats den 3 mars 2007 och 11,3 minusgrader den 4 mars 2007. – Enligt de allmänna bestämmelserna för brukande av Örnköldsviks kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA) skall fastighetsägare vårda mätaren väl och skydda den mot frost och åverkan. Kommunen är således inte ansvarig för skadan, utan i stället är det BL och AMW som brustit i sitt ansvar gentemot kommunen genom att inte ha skyddat vattenmätaren mot sönderfrysning.

Va-nämnden yttrade: Av 19 § andra stycket lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster framgår att, om vattenförbrukningen på en fastighet behöver fastställas genom mätning, huvudmannen skall ordna den eller de vattenmätare som behövs för mätningen. Av 20 § följer vidare att en fastighetsägare är skyldig att upplåta nödvändigt utrymme för en sådan anordning som avses i 19 § och att fastighetsägaren fortlöpande skall se till anordningen och skydda den mot skada samt vid behov svara för dess elförsörjning. Något tvivel om att vårdplikten som den kommit till uttryck i lagen om allmänna vattentjänster motsvarar den skyldighet att "vårda mätaren väl och skydda den mot frost och åverkan" som följer av punkten 13 i kommunens allmänna bestämmelser (ABVA) för va-anläggningen kan inte anses föreligga.

Mot bakgrund av lagens utgångspunkt att fastighetsägaren svarar för att mätaren inte utsätts för frost eller annan åverkan, faller det sig naturligt att vid tvist om hur en skada på mätaren uppkommit, lägga bevisbördan på fastighetsägaren, eftersom det är han eller hon som enklast kan belägga sina påståenden om förhållandena i en fastighet. I förevarande fall har den på fastigheten installerade vattenmätaren spruckit. Frågan är nu om skadan, som BL och AMW hävdar, har varit en följd av materielfel eller, som kommunen påstår, av frostsprängning.

Mot bakgrund av den utredning som är framlagd i målet kan va-nämnden mot kommunens bestridande inte i tillräcklig grad för ett bifall till yrkandet finna att BL och AMW, förmått belägga sin uppfattning om skadornas orsak. Deras yrkande skall därmed lämnas utan bifall.

Va-nämnden lämnade BL:s och AMW:s talan utan bifall.

Beslut 2008-01-03, BVa 1

Mål nr Va 89/07